

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας

Βέλγιο

1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;

Η γονική μέριμνα είναι μηχανισμός δικαστικής προστασίας και εκπροσώπησης του τέκνου μέχρι την ενηλικίωση ή τη χειραφέτησή του. Αφορά το πρόσωπο και την περιουσία του τέκνου. Η γονική μέριμνα διέπεται από τα άρθρα 371 έως 387ter και το άρθρο 203 του Αστικού Κώδικα.

Η γονική μέριμνα ασκείται αυτοδικαίως από τους νόμιμους γονείς του τέκνου, δηλαδή τα πρόσωπα που θεωρούνται ως τέτοια από τον νόμο λόγω πατρότητας, μητρότητας ή συμμητρότητας που θεμελιώνεται εξ αίματος, λόγω υιοθεσίας ή από τον νόμο. Αν οι βιολογικοί γονείς δεν αναγνωρίζονται νομικά ως νόμιμοι γονείς του τέκνου, δεν δικαιούνται να ασκήσουν τη γονική μέριμνα.

Το τέκνο παραμένει υπό τη μέριμνα του πατέρα ή της μητέρας του μέχρι την ενηλικίωση (18 έτη) ή τη χειραφέτησή του. Οι αποφάσεις για τη διαμονή, τη συντήρηση, την υγεία, την επίβλεψη, την εκπαίδευση, την ανατροφή ή την ανάπτυξη του τέκνου αποτελούν ευθύνη των γονέων (άρθρο 203 του Αστικού Κώδικα).

Το περιεχόμενο της γονικής μέριμνας διακρίνεται στην εξουσία επί του προσώπου του τέκνου, στη διοίκηση της περιουσίας του και σε συγκεκριμένα προνόμια γονικής μέριμνας. Η εξουσία επί του προσώπου του τέκνου διαιρείται στο «δικαίωμα επιμέλειας», το οποίο συνίσταται στη «διαβίωση» με το τέκνο (δηλαδή, στη φροντίδα του τέκνου, στην επίβλεψή του και στη λήψη εκπαιδευτικών αποφάσεων που συνδέονται με την παρουσία του στο σπίτι), και στο δικαίωμα στην εκπαίδευση (που συνίσταται στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη συντήρηση, την εκπαίδευση και την ανατροφή του τέκνου). Στο επίπεδο της διοίκησης της περιουσίας του τέκνου, διακρίνεται το δικαίωμα διαχείρισης της περιουσίας του και το δικαίωμα νόμιμης κάρπωσης αυτής. Τα ιδιαίτερα προνόμια αφορούν τα χαρακτηριστικά των γονέων σχετικά με τον γάμο, την υιοθεσία και τη χειραφέτηση του τέκνου.

2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;

Η γονική μέριμνα επί του ανηλίκου τέκνου ασκείται συνήθως από κοινού από καθέναν από τους δύο γονείς του ανηλίκου. Ανεξάρτητα από το αν οι γονείς ζουν μαζί και από το αν είναι παντρεμένοι ή όχι, αν η συγγένεια με το τέκνο έχει θεμελιωθεί για καθέναν από αυτούς, οι γονείς ασκούν από κοινού (και οι δύο) τα διάφορα προνόμια της γονικής μέριμνας (άρθρα 373 και 374 του Αστικού Κώδικα).

Εάν η γονική σχέση δεν έχει θεμελιωθεί σε σχέση με τον πατέρα ή τη μητέρα ή αν ένας από αυτούς έχει αποβιώσει, απουσιάζει ή είναι ανίκανος να εκφράσει τη βούλησή του, ο άλλος γονέας ασκεί τη γονική μέριμνα κατ' αποκλειστικότητα.

Έναντι καλόπιστων τρίτων, κάθε γονέας θεωρείται ότι ενεργεί με τη συγκατάθεση του άλλου όταν εκτελεί μόνος του πράξεις γονικής μέριμνας (άρθρο 373 του Αστικού Κώδικα).

Αν δεν υπάρχει συμφωνία των γονέων για τον διακανονισμό της διαμονής του τέκνου και για σημαντικές αποφάσεις σχετικά με την υγεία, την εκπαίδευση, την ανατροφή, τον ελεύθερο χρόνο και τον θρησκευτικό ή φιλοσοφικό του προσανατολισμό ή αν θεωρεί τη συμφωνία αυτή αντίθετη προς το συμφέρον του τέκνου, το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών μπορεί να αναθέσει την αποκλειστική άσκηση της γονικής μέριμνας σε έναν από τους γονείς.

Στην περίπτωση αυτή, ο άλλος γονέας διατηρεί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, 1) δικαίωμα επίβλεψης, δηλαδή το δικαίωμα να ενημερώνεται για την κατάσταση του τέκνου και να προσφεύγει στο αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών αν θεωρεί ότι ο άλλος γονέας δεν σέβεται τα συμφέροντα του τέκνου 2) δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με το τέκνο. Ο γονέας δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με το τέκνο του παρά μόνο για πολύ σοβαρούς λόγους (άρθρο 374 του Αστικού Κώδικα).

3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;

Εάν δεν υπάρχει πατέρας ή μητέρα που να είναι σε θέση να ασκήσει τη γονική μέριμνα, ενεργοποιείται η διαδικασία της επιτροπείας (άρθρο 375 του Αστικού Κώδικα).

4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;

Ο χωρισμός ή το διαζύγιο των γονέων δεν επηρεάζει, καταρχήν, τους κανόνες που διέπουν την ανάθεση της γονικής μέριμνας. Ο νομικός κανόνας συνίσταται στην κοινή άσκηση της γονικής μέριμνας από τον καθέναν από τους δύο γονείς του τέκνου (βλέπε σημείο 2). Αυτό σημαίνει ότι και οι δύο ασκούν και συνεχίζουν να ασκούν τα επιμέρους στοιχεία του περιεχομένου της γονικής μέριμνας και κανείς γονέας δεν μπορεί να λάβει μόνος του απόφαση που θα εμπόδιζε την άσκηση από τον άλλο γονέα των δικών του προνομίων. Συνεπώς, πρέπει να λαμβάνει την συγκατάθεση του άλλου γονέα, καθώς χωρίς αυτήν δεν μπορεί να ενεργήσει. Ωστόσο, όσον αφορά, για παράδειγμα, τη διαμονή του τέκνου, ο γονέας με τον οποίο διαμένει το παιδί θα λαμβάνει εκείνη την στιγμή αποφάσεις σχετικά με τα ωράρια, τους κανόνες ευγένειας κ.λπ.

Οι γονείς μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με τους τρόπους άσκησης της γονικής μέριμνας, με σεβασμό προς το συμφέρον του τέκνου.

Διαφορετικά, επιλαμβάνεται το αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών, το οποίο μπορεί να αποφασίσει να αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας αποκλειστικά σε έναν από τους γονείς (βλέπε σημείο 2).

Είναι απαραίτητο να καθοριστούν οι λεπτομέρειες της διαμονής του τέκνου, ο τόπος εγγραφής του στα δημοτολόγια και οι τρόποι συμβολής των γονέων στη συντήρηση, την εκπαίδευση και την ανατροφή του τέκνου.

5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;

Οι γονείς δεν υποχρεούνται να εμφανιστούν ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου οικογενειακών διαφορών και μπορούν να συνάψουν ιδιωτική συμφωνία για να διευθετήσουν το ζήτημα της γονικής μέριμνας του τέκνου. Για να λάβουν βοήθεια, οι γονείς μπορούν ανά πάσα στιγμή, ακόμη και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να προσφύγουν σε διαπιστευμένο και ειδικά εκπαιδευμένο διαμεσολαβητή (δικηγόρο, συμβολαιογράφο ή άλλο διαπιστευμένο διαμεσολαβητή) (άρθρο 1730 του Δικαστικού Κώδικα).

Εάν θελήσουν να εκτελέσουν αυτή την απόφαση, αν υπάρξει σχετική ανάγκη, οι γονείς υποχρεούνται να υποβάλουν αυτή τη συμφωνία στο αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών, το οποίο θα εξετάσει αν εξυπηρετείται το συμφέρον του τέκνου.

Σε περίπτωση διαζυγίου λόγω ισχυρού κλονισμού (βλ. ενότητα «Διαζύγιο - Βέλγιο»), οι γονείς μπορούν, ανά πάσα στιγμή κατά την διάρκεια της διαδικασίας, να ζητήσουν από το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών να επικυρώσει τη συμφωνία για τα προσωρινά μέτρα που αφορούν τα τέκνα. Ο δικαστής μπορεί να αρνηθεί να την επικυρώσει, αν η συμφωνία αυτή είναι αντίθετη προς τα συμφέροντα των τέκνων.

Σε περίπτωση συναινετικού διαζυγίου (βλ. ενότητα «Διαζύγιο - Βέλγιο»), οι διάδικοι πρέπει να αναφέρουν στις συμφωνίες τους, που προηγούνται του διαζυγίου, τα μέτρα που αφορούν τη γονική μέριμνα (άσκηση της γονικής μέριμνας, δικαίωμα επικοινωνίας με το τέκνο, διοίκηση της περιουσίας του) και τον

τρόπο με τον οποίο καθένας από αυτούς θα συμβάλει στη συντήρηση, την εκπαίδευση, την υγεία, την ανατροφή και την ανάπτυξη του τέκνου κατά τη διάρκεια του διαζυγίου και μετά από αυτό. Η εισαγγελική αρχή γνωμοδοτεί και το αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών δύναται να καταργήσει ή να τροποποιήσει διατάξεις αντίθετες προς τα συμφέροντα των ανήλικων τέκνων. Το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών εκδίδει το διαζύγιο και επικυρώνει τις συμφωνίες που αφορούν τα ανήλικα τέκνα.

6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Μόλις υποβληθεί η αίτηση, ο γραμματέας ενημερώνει τα μέρη για τη δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση, συνδιαλλαγή ή οποιαδήποτε άλλη μορφή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (άρθρο 1253ter/1 του Δικαστικού Κώδικα). Επιπλέον, ο δικαστής μπορεί να προτείνει ανά πάσα στιγμή στα μέρη να εξετάσουν κατά πόσον είναι δυνατή η συνδιαλλαγή ή η διαμεσολάβηση και, με τη συγκατάθεσή τους, να αναβάλει την υπόθεση, για να επιτρέψει στα μέρη να εξετάσουν κατά πόσον μπορούν να συναφθούν συμφωνίες ή αν μια διαμεσολάβηση μπορεί να τους προσφέρει λύση, ή να παραπέμψει την υπόθεση στο τμήμα φιλικού διακανονισμού (άρθρο 1253ter/3 του Δικαστικού Κώδικα).

Σε περίπτωση συμφωνίας των διαδίκων, το δικαστήριο εγκρίνει τη συμφωνία αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι προδήλως αντίθετη προς το συμφέρον του τέκνου (άρθρο 1253ter/2 του Δικαστικού Κώδικα).

Οποιοδήποτε μέρος μπορεί επίσης να προτείνει την προσφυγή σε διαμεσολάβηση ανεξάρτητα από οποιαδήποτε δικαστική διαδικασία (άρθρο 1730 του Δικαστικού Κώδικα). Η συμφωνία αυτή, που επιτυγχάνεται μέσω διαπιστευμένου διαμεσολαβητή, μπορεί επίσης να εγκριθεί υπό τους προαναφερθέντες όρους.

Τέλος, τα μέρη μπορούν πάντοτε να συμβουλευούνται εμπειρογνώμονες (κοινωνικό λειτουργό, ψυχολόγο, παιδοψυχίατρο), για να λάβουν εμπειριστατωμένη γνωμάτευση, ή να ζητήσουν να διοριστεί πραγματογνώμονας στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας. Σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία, η εισαγγελική αρχή μπορεί να ζητήσει την παρέμβαση της κοινωνικής υπηρεσίας προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες για τα τέκνα, ενώ το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών λαμβάνει υπόψη την γνώμη που διατυπώνουν τα τέκνα (άρθρο 1253ter/6 του Δικαστικού Κώδικα).

7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;

Ελλείψει συμφωνίας ή σε περίπτωση μερικής συμφωνίας μεταξύ των γονέων ή σε περίπτωση αντίθεσης της συμφωνίας αυτής προς το συμφέρον του τέκνου, το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών αποφαινεται για την άσκηση της γονικής μέριμνας, λαμβάνοντας υπόψη τις επιθυμίες που εκφράστηκαν από τους γονείς και από το τέκνο, αν η ηλικία του το επιτρέπει, καθώς επίσης την κατάσταση και τις περιστάσεις της υπόθεσης. Μεταξύ των ερωτημάτων που υποβάλλονται στο δικαστήριο είναι τα ακόλουθα:

- η από κοινού ή αποκλειστική άσκηση της γονικής μέριμνας (βλέπε σημείο 2),
- ο τόπος εγγραφής του τέκνου στο δημοτολόγιο (=τόπος κατοικίας του),
- οι λεπτομέρειες για τη διαμονή του (Ελλείψει συμφωνίας, στην περίπτωση άσκησης γονικής μέριμνας από κοινού, προτιμάται η διαμονή του τέκνου εξίσου στην κατοικία του κάθε γονέα, αν το ζητήσει ένας τουλάχιστον από τους γονείς. Αν αυτή δεν είναι η πλέον κατάλληλη λύση, εξετάζεται η δυνατότητα της διευρυμένης δευτερεύουσας διαμονής ή μελετώνται άλλες λύσεις. Το αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών θα λάβει υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις και τα συμφέροντα του τέκνου και των γονέων),
- η συμβολή στη διατροφή (Κάθε γονέας υποχρεούται να αναλάβει, ανάλογα με τις δυνατότητές του, τα έξοδα διαμονής, συντήρησης, υγείας, επίβλεψης, εκπαίδευσης, ανατροφής και ανάπτυξης του τέκνου).

Το αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών μπορεί επίσης να αποφανθεί για την εκπαίδευση και την ανατροφή του τέκνου. Τα μέρη μπορούν ακόμη να προσφύγουν για συγκεκριμένα θέματα όπως την κατανομή των διακοπών μεταξύ γονέων, την από κοινού καταβολή ορισμένων δαπανών, την εγγραφή σε σχολείο κ.λπ. Αυτό εξαρτάται από την εκάστοτε περίπτωση.

8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγούμενος να συμβουλευτεί τον άλλο γονέα;

Το γεγονός ότι ένας από τους γονείς ασκεί κατ' αποκλειστικότητα την γονική μέριμνα δεν του δίνει εν λευκώ εξουσιοδότηση να λαμβάνει αποφάσεις που αφορούν το τέκνο. Πρέπει να εξεταστεί τι συμφωνήθηκε στην κάθε περίπτωση. Επιπλέον (βλ. σημείο 2), ο άλλος γονέας διατηρεί το δικαίωμα επίβλεψης της εκπαίδευσης του τέκνου.

Η μετακίνηση του τέκνου χωρίς να έχει ειδοποιηθεί ο άλλος γονέας δύναται να επηρεάσει τη διαμονή του τέκνου, το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με το τέκνο κ.λπ. Στην περίπτωση αυτή, ο γονέας που δεν έχει ειδοποιηθεί ή διαφωνεί μπορεί να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών (άρθρα 374 και 387bis του Αστικού Κώδικα) ή, σε περίπτωση απόλυτης έκτακτης ανάγκης, στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 584 παράγραφος 4 του Δικαστικού Κώδικα).

9 Εάν το δικαστήριο αποφασίζει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;

Βλ. σημείο 2. Αυτό σημαίνει ότι οι γονείς ασκούν και συνεχίζουν να ασκούν και οι δύο τα επιμέρους στοιχεία του περιεχομένου της γονικής μέριμνας (άσκηση της «επιμέλειας» του τέκνου, άσκηση του δικαιώματος εκπαίδευσης του τέκνου, άσκηση του δικαιώματος διοίκησης και νόμιμης κάρπωσης της περιουσίας του τέκνου) και ότι κανείς γονέας δεν μπορεί να λάβει μόνος του απόφαση που θα εμπόδιζε την άσκηση από τον άλλο γονέα των δικών του προνομίων. Συνεπώς, πρέπει να λαμβάνει την συγκατάθεση του άλλου γονέα, καθώς χωρίς αυτήν δεν μπορεί να ενεργήσει. Ωστόσο, όσον αφορά, για παράδειγμα, την «επιμέλεια» του τέκνου, ο γονέας με τον οποίο διαμένει το τέκνο θα λαμβάνει εκείνη τη στιγμή αποφάσεις σχετικά με τα ωράρια, τους κανόνες ευγένειας κ. λπ. Έναντι καλόπιστων τρίτων, κάθε γονέας θεωρείται ότι ενεργεί με τη συγκατάθεση του άλλου όταν εκτελεί μόνος του πράξεις της εν λόγω μέριμνας (άρθρο 373 του Αστικού Κώδικα).

10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;

Σύμφωνα με το άρθρο 572bis παράγραφος 4 του Δικαστικού Κώδικα, οι αιτήσεις που αφορούν τη γονική μέριμνα, τη διαμονή ή το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας σχετικά με ανήλικα τέκνα εξετάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών. Τα έγγραφα που πρέπει να επισυνάπτονται στην αίτηση διαφέρουν ανάλογα με την προσφυγή.

11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπείγοντος;

Ορισμένες υποθέσεις που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου οικογενειακών διαφορών, όπως οι περιπτώσεις που αφορούν τη γονική μέριμνα, το δικαίωμα διαμονής και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας, θεωρούνται επείγουσες από τον νόμο και μπορούν να εισαχθούν με αγωγή κατ' αντιμωλία, με κλήτευση ή με από κοινού προσφυγή. Το δικαστήριο αποφασίζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Εάν η υπόθεση εισαχθεί με κλήτευση, η προθεσμία είναι τουλάχιστον 2 ημέρες (βλέπε άρθρο 1035 παράγραφος 2 του Δικαστικού Κώδικα). Στις άλλες περιπτώσεις, η εισαγωγική ακρόαση πραγματοποιείται το αργότερο εντός 15 ημερών από την κατάθεση της αγωγής στην γραμματεία (άρθρο 1253ter/4 παράγραφος 2 του Δικαστικού Κώδικα). Σε όλες τις περιπτώσεις που αφορούν ανήλικα τέκνα, τα μέρη πρέπει να εμφανίζονται αυτοπροσώπως στην εισαγωγική ακρόαση, αλλά και στις ακρόασεις όπου συζητούνται θέματα που αφορούν τα τέκνα καθώς και στις επ' ακροατηρίου συζητήσεις (άρθρο 1253ter/2 παράγραφος 1 και 2 του Δικαστικού Κώδικα). Επιπλέον, όλοι οι ανήλικοι έχουν το δικαίωμα ακρόασης σε θέματα που αφορούν τη γονική μέριμνα, το δικαίωμα διαμονής και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας (άρθρο 1004/1 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα).

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;

Ισχύουν οι κανόνες του κοινού δικαίου (βλ. ενότητα «Νομική συνδρομή - Βέλγιο»).

13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;

Στο πλαίσιο συναινετικού διαζυγίου όπου τα μέρη συμφώνησαν για τους όρους της γονικής μέριμνας, ο εισαγγελέας γνωμοδότησε και το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών επικύρωσε τις συμφωνίες και εξέδωσε το διαζύγιο, δεν υπάρχει καταρχήν λόγος να ασκηθεί έφεση.

Σε άλλες περιπτώσεις, είναι δυνατόν να ασκηθεί έφεση κατά απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα εντός προθεσμίας ενός καταρχήν μηνός. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την επίδοση ή την κοινοποίηση της απόφασης (έφεση κατά απόφασης εκδοθείσας επί μονομερούς αίτησης). Ορισμένες φορές, για την έναρξη της προθεσμίας λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης (π.χ. σε περίπτωση έφεσης από την εισαγγελική αρχή).

14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;

Το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών που έχει καθορίσει τις περιόδους διαμονής του τέκνου σε καθέναν από τους γονείς του ή που έχει ορίσει το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας ενός γονέα ή ακόμη και ενός τρίτου με το τέκνο είναι αρμόδιο να συνοδεύει εκ των υστέρων την απόφασή του με αναγκαστικά μέτρα (άρθρο 387ter, παράγραφος 1 εδάφιο 5 του Αστικού Κώδικα). Το δικαστήριο καθορίζει τη φύση αυτών των μέτρων και τις μεθόδους άσκησής τους λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον του τέκνου και ορίζει, αν το κρίνει απαραίτητο, τα πρόσωπα που επιτρέπεται να συνοδεύουν τον δικαστικό επιμελητή για την εκτέλεση της απόφασής του. Το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών μπορεί να διατάξει χρηματική ποινή προκειμένου να εξασφαλίσει την τήρηση της απόφασής του.

15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Από την 1η Μαρτίου 2005, σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 2201/2003 «Βρυξέλλες Ια», όλες οι αποφάσεις σχετικά με τη γονική μέριμνα που λαμβάνονται σε κράτος μέλος (εκτός από τη Δανία) αναγνωρίζονται, καταρχήν, αυτοδικαίως. Ωστόσο, με εξαίρεση τις αποφάσεις που αφορούν το δικαίωμα επικοινωνίας και τις αποφάσεις επιστροφής του τέκνου σε περίπτωση απαγωγής, η εκτέλεση απαιτεί την υποβολή αίτησης κήρυξης εκτελεστότητας στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών, το οποίο θα αποφασίσει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Ωστόσο, αυτή η απλοποιημένη διαδικασία δεν εφαρμόζεται στις αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή εκτός διαδικασίας διαζυγίου. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να ακολουθείται η συνήθης διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης.

16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών για να επιτύχει τη μη αναγνώριση απόφασης που εκδόθηκε στο εξωτερικό. Το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία αν η σχετική απόφαση αποτελεί αντικείμενο προσφυγής στη χώρα έκδοσής της.

17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Τα βελγικά δικαστήρια εφαρμόζουν καταρχήν το δίκαιο της συνήθους διαμονής του τέκνου.

Ωστόσο, εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους του οποίου το τέκνο έχει την ιθαγένεια αν το δίκαιο της συνήθους διαμονής δεν παρέχει την προστασία που απαιτείται για το πρόσωπο ή την περιουσία του τέκνου. Το βελγικό δίκαιο εφαρμόζεται σε περίπτωση που αποδεικνύεται αδύνατο, ουσιαστικά ή νομικά, να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται από το ισχύον αλλοδαπό δίκαιο.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [H Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.